

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
692961-129816-DMO

Bijlagen
1

Uw brief
14 november 2014

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 11 december 2014
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u, mede namens de minister van Veiligheid en Justitie, de antwoorden op de vragen van de Kamerleden Siderius (SP) en Kooiman (SP) over problemen bij Fier Friesland met de budgetten specialistische functies (2014Z20662).

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

Antwoorden op Kamervragen van de Kamerleden Siderius (SP) en Kooiman (SP) over problemen bij Fier Friesland met de budgetten specialistische functies (2014Z20662).

1

Wat is uw oordeel over het feit dat een landelijk gespecialiseerde organisatie - zoals Fier - nog steeds over een groot deel van haar budgetten en voorzieningen geen afspraken heeft kunnen maken voor 2015? 1)

Ik begrijp dat de decentralisaties voor Fier Fryslân onzekerheid met zich meebrengen. Ik heb Fier Fryslân gewezen op de Transitie Autoriteit Jeugd (TAJ).

De TAJ heeft mij geïnformeerd over de stand van zaken rond de afspraken die weldegelijk met Fier Fryslân zijn gemaakt. Fier Fryslân is partij bij de volgende afspraken:

- Voor de *specialistische jeugdzorg* is de VNG met de instellingen, waaronder Fier Fryslân, een Landelijk Transitiearrangement (LTA) Jeugd, een raamcontract waarin de condities zijn opgenomen waaronder specialistische jeugdzorg door de gemeenten kunnen worden ingekocht, overeengekomen. De VNG heeft de gemeenten geadviseerd om een deel van het budget te reserveren voor de inkoop van landelijke functies. De beslissing over de inkoop bij Fier Fryslân is aan de gemeenten. Zij kunnen uiteraard ook andere keuzes maken en besluiten zelf zorgaanbod te gaan ontwikkelen.
- De VNG heeft voor *specifieke groepen in de vrouwenopvang* (slachtoffers van loverboys en eerdergerelateerd geweld) een centraal inkooparrangement opgesteld en daarvoor middelen apart gezet op een zogenaamde derdenrekening. Een deel van de voorzieningen die Fier Fryslân thans biedt, worden vanaf 1-1-2015 op deze wijze gefinancierd.

Fier Fryslân financiert een deel van haar voorzieningen uit de middelen GGZ-C. Beschermd wonen gaat over naar de gemeenten, evenals de middelen. Op de volgende wijze.

- 18-: de middelen uit de Jeugd GGZ worden vanaf 1-1-2015 op grond van het woonplaatsbeginsel verdeeld over de gemeenten. Voor het grootste gedeelte zullen die middelen dus bij een andere gemeente dan de gemeente Leeuwarden terecht komen. Het is aan de gemeenten om afspraken te maken.
- 18+: de middelen voor de GGZ-C (beschermd wonen) worden in 2015 en 2016 nog historisch verdeeld, waarbij niet het woonplaatsbeginsel geldt. Relevant is dus waar de zorg wordt geleverd en niet waar de cliënt oorspronkelijk vandaan komt. De gemeente Leeuwarden heeft mij bevestigd in 2015 de huidige omvang beschermd wonen bij Fier Fryslân in te kopen.

2

Hoe komt het dat er nog steeds geen afspraken zijn gemaakt voor de specialistische functies voor buitenlandse slachtoffers van internationale mensenhandel? Vindt u dat deze, nu nog landelijk werkende voorziening, na 1 januari 2015 haar landelijk functie moet behouden (net zoals er specialistische landelijke voorziening is voor binnenlandse slachtoffers van mensenhandel)?

Het is aan de gemeenten om afspraken te maken over de vormgeving en financiering van het zorgaanbod voor slachtoffers van mensenhandel en hun kinderen en de wijze waarop de specialistische functies daarbinnen worden vormgegeven. Zij moeten borgen dat de benodigde opvang voor buitenlandse slachtoffers beschikbaar is.

Het Rijk neemt verantwoordelijkheid voor de landelijke opvang voor slachtoffers gedurende de drie maanden *bedenktijd* op grond van hoofdstuk B8/3 van de Vreemdelingencirculaire. Voor hen is er de Categorale Opvang van Slachtoffers van Mensenhandel (COSM). De contracten met de aanbieders worden verlengd tot 31-12-2017. De COSM biedt 70 opvangplaatsen voor slachtoffers en hun kinderen.

3

Hoe gaat u ervoor zorgen dat de 10-Rena bedden van Fier - die nu nog onder de AWBZ vallen, maar niet duidelijk is waaruit deze straks gefinancierd worden - behouden blijven?

Binnen het programma Rena levert Fier Fryslân specialistische zorg voor buitenlandse slachtoffers van mensenhandel. De plaatsen worden uit verschillende bronnen gefinancierd: uit de Zvw, de Regeling zorg asielzoekers (Rza) en de AWBZ. Gemeenten zijn verantwoordelijk om jeugdige slachtoffers adequaat te ondersteunen. Ik ga er vanuit dat als een jeugdige slachtoffer deze specialistische zorg nodig heeft, dat gemeenten die ook voor hun jeugdige burger inkopen.

4

Klopt het dat er momenteel niets geregeld is voor de opvang en behandeling van kinderen van buitenlandse slachtoffers van internationale mensenhandel? Zo nee, wat gaat u doen om ook deze kinderen de opvang en begeleiding te bieden die zij nodig hebben?

Uit het antwoord op vraag 2 blijkt dat het niet juist is te veronderstellen dat er niets geregeld is.

5

Wanneer zijn de afspraken van uw ministerie met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten bekend over de AWBZ-middelen ten behoeve van beschermd wonen voor Fier? Klopt het dat hier sprake is van onbedoelde effecten bij de overheveling van budgetten van zorgkantoren en zorgverzekeraars naar gemeenten, zoals in de brief benoemd wordt (m.b.t. de AWBZ-budgetten voor minderjarigen en meerderjarigen en de jeugd- ggz-budgetten)?

6

Bent u bereid de opgetreden fout - dat de budgetten die over heel Nederland zijn verspreid omdat 80 procent van de cliënten van Fier buiten Friesland afkomstig is, maar historisch gezien toegerekend moeten worden aan de gemeente Leeuwarden - te herstellen, zodat de specialistische landelijke functie gefinancierd kan blijven?

Zo ja, gaat u de gemeente Leeuwarden compenseren voor deze tekorten of gaat u de decembercirculaire aanpassen?

Antwoord 5 en 6:

Ik heb met de VNG afgesproken dat we in het komende voorjaar aan de hand van een analyse van de realisatiecijfers van de NZa over 2014 (beschikbaar in februari 2015) zullen bezien of het budget 2015 voor beschermd wonen/GGZ-C moet worden bijgesteld. Daarbij komt ook de verdelingsvraag aan de orde. Voor Fier Fryslân is relevant dat, gelet op die afspraak, de gemeente Leeuwarden mij vervolgens heeft laten weten de huidige omvang voor beschermd wonen voor meerderjarigen bij hen te zullen inkopen.

7

Bent u bereid in overweging te nemen om Fier, en eventueel enkele andere voorzieningen, de status van pilot te geven om de rijksoverheid in staat te stellen de (onbedoelde) effecten van de transitie te monitoren, omdat Fier over vrijwel alle budgetten beschikt? Zo nee, waarom niet?

Ik heb uw Kamer meermalen toegezegd dat het kabinet de transitie(s) nauwlettend zal monitoren, zodat ongewenste gevolgen kunnen worden voorkomen en er zo nodig tijdig kan worden bijgestuurd.. Ik zie niet in welke toegevoegde waarde een pilot nu zou kunnen hebben.

8

Bent u bereid in overweging te nemen de specialistische functies van Fier onder te brengen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie, omdat bij cliënten van Fier steeds sprake is van veiligheidsvraagstukken: ernstige dreiging, veiligheids- en traceerbaarheidsrisico's? Zo nee, waarom niet?

Nee, zie voor de reden mijn antwoord op vraag 2. Ik wijs er overigens op dat vrouwenopvang, waar ook sprake is van veiligheidsvraagstukken, al lange tijd decentraal wordt vormgegeven.

9

Bent u bereid in overweging te nemen de budgetten van Fier te storten op een derdenrekening (inclusief de verdwenen AWBZ- en jeugd-ggz-budgetten), en dit op zeer korte termijn te organiseren? Zo nee, waarom niet?

Het is aan de gezamenlijke gemeenten om tot een passend financieringsarrangement te komen voor de cliënten waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

10

Kunt u aangeven hoeveel landelijk werkende instellingen tegen soortgelijke problemen aanlopen? Hoe gaat u deze problemen met deze instellingen oplossen?

Mij zijn geen problemen bekend met andere landelijk werkende instellingen voor slachtoffers van mensenhandel.

11

Bent u het ermee eens dat landelijk werkende instellingen, waar het overgrote deel van de cliënten van buiten de eigen regio komt, een groter risico lopen dan landelijk werkende instellingen, waarbij een minderheid van de cliënten uit een andere dan de eigen regio komt vanwege een wijziging in het verwijzingsstelsel? Zo ja, welke maatregelen neemt u om deze risico's tot een minimum te beperken?

In zijn algemeenheid ben ik het eens met de in de vraag verwoorde stelling. Daarom is het goed dat de VNG specialistische functies in de vrouwenopvang centraal inkoop en een LTA heeft gesloten met de instellingen voor specialistische jeugdzorg.

12

Kunt u aangeven hoe de verhouding regionale en buitenregionale cliënten is bij de landelijk werkende voorzieningen? Bent u bereid aanvullende maatregelen te nemen voor landelijk werkende voorzieningen, waarbij de meerderheid van de cliënten uit andere regio's komt?

Nee, deze verhouding wordt niet bijgehouden. Ik acht het niet nodig om aanvullende maatregelen te nemen, gelet op de maatregelen die de VNG heeft genomen. In mijn antwoord op vraag 7 ben ik ingegaan op de wijze waarop ik een vinger aan de pols houd.

13

Kunt u toelichten hoe de financiering is geregeld bij de andere opvanginitiatieven voor slachtoffers van mensenhandel? 2)

Voor het antwoord op deze vraag, verwijs ik graag naar het antwoord op de vragen 1 en 2.

14

Is de hulpverlening aan slachtoffers van mensenhandel op dit moment voldoende toegankelijk? Is elke gemeente voldoende op de hoogte van de hulp die mensen kunnen krijgen als ze vermoedelijk slachtoffer zijn van mensenhandel of uitbuiting? Zo ja, waar blijkt dit uit? Zo nee, wat gaat u doen om dit te verbeteren?

Er zijn mij geen specifieke knelpunten bekend met betrekking tot de toegankelijkheid van de hulpverlening. Tijdens bijeenkomsten die door VenJ en mijn ministerie zijn georganiseerd in het kader van het Nationaal Verwijsmechanisme (NVM)¹ kwam wel naar voren dat niet altijd transparant en kenbaar is waar slachtoffers terecht kunnen en waar zij recht op hebben. Daarom wordt in het kader van het NVM een wegwijzer (website) ontwikkeld. Professionals rondom het slachtoffer kunnen daarmee gemakkelijker passend zorgaanbod vinden.

Uit genoemde bijeenkomsten kwam eveneens naar voren dat er niet altijd duidelijkheid is over de rol die gemeenten (moeten) oppakken bij de ketenaanpak

¹ Kamerbrief over het Nationaal Verwijsmechanisme Mensenhandel [kst.28 638, nr. 122]

mensenhandel, en de bescherming van slachtoffers mensenhandel in het bijzonder. De VNG zal het initiatief nemen voor een traject van kennisverbetering en –overdracht. Bij de verdere uitwerking van dit traject worden de conclusies van de commissie onder leiding van burgemeester Lenferink van Leiden, waarin o.a. de VNG en de Federatie Opvang zitting hebben, betrokken. De commissie heeft tot doel om knelpunten en oplossingen rond mensenhandel in relatie tot de opvang in kaart te brengen. In het voorjaar van 2015 komt de commissie Lenferink met haar advies.

15

Zijn er afspraken gemaakt wie er na 1 januari 2015 verantwoordelijk zijn voor de financiering van de opvang en hulpverlening enerzijds, en voor een uitkering of zak- en kleedgeld anderzijds voor buitenlandse slachtoffers van internationale mensenhandel die in geen enkele gemeente staan ingeschreven?

Tijdens de bedenktijd kunnen buitenlandse slachtoffers een RvB-voorziening aanvragen. Op grond van de Regeling verstrekking bepaalde categorieën vreemdelingen (RvB regeling) worden (mogelijke) slachtoffers voorzien in de noodzakelijke bestaansvoorwaarden. Dit houdt een financiële toelage in en de dekking van de kosten van medische verstrekkingen overeenkomstig een daartoe door het COA te treffen ziektekostenregeling. De RvB-voorzieningen worden verzorgd door het COA. Voor deze RvB-voorziening is inschrijving in een gemeente geen vereiste. Na de bedenktijd (als het slachtoffer aangifte heeft gedaan of anderszins medewerking heeft verleend) krijgen slachtoffers van mensenhandel een tijdelijke verblijfsvergunning op grond waarvan zij in de gemeente aanspraak kunnen maken op voorzieningen.

16

Kunt u deze vragen beantwoorden voor de behandeling van de begroting van het ministerie van Veiligheid en Justitie voor het jaar 2015?

Dit is gezien de complexiteit van de materie en de afstemming die hierop moest plaatsvinden helaas niet gelukt.

1)Factsheet specialistische landelijke functies Fier

2) <http://www.slachtofferwijzer.nl/geweld/mensenhandel-en-uitbuiting/veilige-opvangplek-bij-mensenhandel-en-uitbuiting>

FACTSHEET - Specialistische landelijke functies Fier [4-11-2014]

Overzicht 1 – Plaatsingen in de specialistische landelijke voorzieningen van Fier (peiljaar 2013)

	residentieel	ambulant
Slachtoffers binnenlandse mensenhandel	94	15
Slachtoffers internationale mensenhandel	46	136
Kinderen van slachtoffers internationale mensenhandel (12)		
Slachtoffers eergerelateerd geweld	137	8
Overige slachtoffers Geweld In Afhankelijkheidsrelaties	139	1532
Kinderen van slachtoffers GIA (117)		
Totaal	416	1691

Overzicht 2 – Plaatsingen in de landelijke voorzieningen van Fier (2013)

	Problematiek	Bedden	Aantal cliënten	18min	Gefinancierd vanuit	Financier
Jongeren (12 t/m 23 jaar)						
Asja	Gedwongen prostitutie Loverboyproblematiek	24	63	71%	WMO ZVW AWBZ (ZZP-C) AWBZ (LVG) Projectfinanciering	Leeuwarden Verzekeraars Zorgkantoor Zorgkantoor VWS
Zahir	Eergerelateerd geweld	18	73	59%	WMO ZVW AWBZ (ZZP-C) AWBZ (LVG) Projectfinanciering	Leeuwarden Verzekeraars Zorgkantoor Zorgkantoor VWS
Metta	Vroegkinderlijke chronische traumatisering	24	61	77%	ZVW	Verzekeraars
Beschermde Wonen jongeren	2 ^{de} fase van Asja, Zahir en Metta	18	41	39%	WMO AWBZ (ZZP-C) AWBZ (LVG)	Leeuwarden Zorgkantoor Zorgkantoor
Subtotaal		84	238	64%		
Volwassenen / (tiener)moeders						
Rena	Buitenlandse slachtoffers van internationale mensenhandel	16	38 vrouwen	12 kinderen	WMO AWBZ (ZZP-C) AWBZ (LVG) ZVW RZA	Leeuwarden Zorgkantoor Zorgkantoor Verzekeraars Menzis
Blijf-plus & tienermoeder- opvang	Geweld in afhankelijkheidsrelaties & risico op intergenerationele overdracht	35	115 vrouwen	92 kinderen	WMO AWBZ (ZZP-C) AWBZ (LVG) ZVW RZA	Leeuwarden Zorgkantoor Zorgkantoor Verzekeraars Menzis
Beschermde	Geweld in	8	25	25	WMO	Leeuwarden

Wonen Volwassenen	afhankelijkheids-relaties Buitenlandse slachtoffers van internationale mensenhandel		vrouwen	kinder en	AWBZ (ZZP-C) AWBZ (LVG) ZVW RZA	Zorgkantoor Zorgkantoor Verzekeraars Menzis
Subtotaal		59	178	129		
Totaal 2013		143	416	129		

Overzicht 3 - Budgetten voor de gespecialiseerde landelijke functies in 2014 (afgeronde bedragen)

Minderjarig (totaal)	€ 8.250.000
Meerderjarig (totaal)	€ 5.850.000
Totaal (minderjarig en meerderjarig)	€ 14.100.000
Waarvan <ul style="list-style-type: none"> • Projectfinanciering € 1.320.000 [derdenrekening] • WMO / Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang € 919.000 [derdenrekening] • AWBZ minderjarig (18- noodzaak correctie) € 2.400.000 [onjuiste toerekening; • AWBZ meerderjarig (18+ noodzaak correctie) € 975.000 [onjuiste toerekening; • AWBZ LVG (18+) € 586.000 [zorgkantoor] • ZVW minderjarig noodzaak correctie € 5.200.000 [onjuiste toerekening; • ZVW meerderjarig € 2.700.000 [zorgverzekeraars] 	

Financieringskader specialistische functies Fier voor jongeren (t/m 23 jaar)

Vanaf 1-1-2015 heeft Fier te maken met zeven afsprakenkaders voor de opvang, bescherming en behandeling van:

- meisjes en jonge vrouwen in haar landelijke voorzieningen. (Asja, Zahir, Metta, BW);
- buitenlandse slachtoffers van mensenhandel en hun kinderen (Rena).

Budgetten tbv specialistische functies 2014	Afsprakenkader 2015	Kenmerken
<ul style="list-style-type: none"> • WMO-jeugd • AWBZ-jeugd • GGZ-jeugd 	Landelijk Transitie Arrangement Jeugd (LTA)	<u>Opdrachtgever en financier:</u> <ul style="list-style-type: none"> • 403 gemeenten (op basis van woonplaatsbeginsel) • 403 gemeenten zijn potentieel opdrachtgever voor zo'n 53 bedden (= 0,1 bed per gemeente). <u>Raamcontract, waarin is vastgelegd:</u> <ul style="list-style-type: none"> • inhoud aanbod & kostprijs <u>Verder:</u> <ul style="list-style-type: none"> • principe budget volgt cliënt • afbreukrisico: als er niet verwezen wordt, is er geen financiering geen budgetafspraken; geen contracten met opdrachtgevers • anoniem aanmelden van cliënten bij gemeente van herkomst én anoniem declareren • Ondanks verzoeken hiertoe heeft Fier met geen enkele jeugdzorgregio of gemeente een contract kunnen afsluiten. Ook niet bij gemeenten en regio's die al jarenlang cliënten naar Fier verwijzen
<ul style="list-style-type: none"> • Geormerkte middelen Asja I (DUVO) • Projectgelden Asja II • Projectgelden Zahir I 	Derdenrekening VNG	<u>Opdrachtgever en financier</u> <ul style="list-style-type: none"> • Budgetten zijn op derdenrekening VNG gestort • Principe budget volgt cliënt • afbreukrisico: als er niet verwezen wordt, is er geen

		financiering geen budgetafspraken; geen contracten met opdrachtgever <u>Verder:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Bestemd voor meerderjarige cliënten • Ihkv traceerbaarheidsrisico's kunnen plaatsingen en financiering anoniem plaatsvinden • Controle op rechtmatigheid door VNG
<ul style="list-style-type: none"> • Beschermd Wonen GGZ-C (meerderjarigen) 	Geen afspraken	<ul style="list-style-type: none"> • Het Rijk heeft Gemeente Leeuwarden gevraagd de landelijke financiering van Beschermd Wonen met Fier te regelen. • Leeuwarden heeft hier geen budget voor omdat GGZ-C budget van Fier is toegerekend is naar gemeenten op basis van woonplaatsbeginsel. Hierdoor is budget verspreid over heel Nederland. Verzoek om dit te herstellen.
<ul style="list-style-type: none"> • Beschermd Wonen LVB (meerderjarigen) 	WLZ	<ul style="list-style-type: none"> • Contract met Zorgkantoor
<ul style="list-style-type: none"> • GGZ intramuraal • GGZ extramuraal 	ZVW	<ul style="list-style-type: none"> • Contracten met zeven zorgverzekeraars • Met zeven verzekeraars maakt Fier afspraken over 20 bedden (=2,7 bed per zorgverzekeraar).
<ul style="list-style-type: none"> • AWBZ/GGZ voor asielzoekers 	RZA	<ul style="list-style-type: none"> • Contract met Menzis
<ul style="list-style-type: none"> • Jeugd- en Opvoedhulp 	Geen afspraken	<ul style="list-style-type: none"> • Rena wordt gefinancierd vanuit de AWBZ en de ZVW. In deze wetten gaat het om individuele aanspraken op zorg. Voor de kinderen die meekomen met hun moeder is niets geregeld in de AWBZ en de ZVW maar er is ook (nog) niets geregeld ihkv jeugdhulp.

Specialistische functies voor buitenlandse slachtoffers van internationale mensenhandel

van buitenlandse slachtoffers van internationale mensenhandel zijn nog steeds geen afspraken gemaakt. De vraag is nog niet beantwoord of deze doelgroep tot de bijzondere doelgroepen binnen de vrouwenopvang behoort waarvoor gespecialiseerde opvang noodzakelijk is, zoals bij Nederlandse slachtoffers van mensenhandel. De commissie Lenferink brengt hier een advies over uit. Dit zal echter pas in de loop van 2015 verschijnen. Met de huidige stand van zaken betekent dit dat er geen financieringsgrondslag meer is voor de 10 Rena-bedden die nu uit de AWBZ worden gefinancierd. De overige 10 bedden worden door de zorgverzekeraars gefinancierd. De kanttekening is verder op zijn plaats dat er niets is geregeld is voor de opvang en behandeling van de kinderen van deze slachtoffers.

Verdwenen middelen

Er zijn nog steeds geen afspraken met VWS en de VNG over de AWBZ middelen t.b.v. Beschermd Wonen (€ 975.000). Bovendien zijn deze budgetten momenteel niet beschikbaar voor Fier. Bij de vaststelling van de budgetten die van de zorgverzekeraars en zorgkantoren naar gemeenten moeten worden overgeheveld, zijn er fouten opgetreden. De budgetten van Fier zijn verdeeld op grond van woonplaatsbeginsel en hierdoor verspreid over heel Nederland. Het gaat om een bedrag van € 3.400.000 (AWBZ) en om een bedrag van € 5.200.000 (jeugd-ggz). Op grond van de historische verdeling hadden deze budgetten toegerekend moeten worden aan Leeuwarden. Indien dit niet gerepareerd wordt, hebben wij

voor een belangrijk deel van onze specialistische landelijke functies geen financiering meer.

Fier dringt er op aan dat de gemeente Leeuwarden gecompenseerd wordt voor dit bedrag (€ 9.575.000) of dat een en ander hersteld wordt in de decembercirculaire. Hoewel bekend is dat men liever geen verschuivingen meer heeft in de decembercirculaire, gaat het per gemeente om relatief kleine bedragen: gemiddeld € 23.759 per gemeente (uitgaande van 403 gemeenten).

Wel geregeld, hoog risico

Een aantal zaken zijn of lijken inmiddels wel geregeld maar brengen nog altijd een hoog risico mee voor Fier omdat:

- De financiering van landelijke functies geregeld wordt in een decentraal (financierings) stelsel;
- Er is geen enkele landelijke voorziening die zoveel cliënten opneemt van buiten de regio: 80% van onze jongeren komt van buiten Friesland. Het is evident dat naarmate er meer cliënten uit andere regio's komen de risico's toenemen.
- het landelijk Transitie Arrangement (LTA) Jeugd een theoretisch concept is. De raamovereenkomst is niet meer dan een prijsafspraken. Verder biedt het LTA onvoldoende waarborgen voor traceerbaarheidsrisico's (wat nu juist zo van belang is bij de meiden van Fier).

Mogelijke oplossingsrichtingen

Fier geeft al lange tijd aan dat het vrijwel onmogelijk is een landelijke voorziening te financieren binnen decentrale wet- en regelgeving. Daar komt nog bij dat Fier qua zorg en qua financiering volledig ontschot is. Onze ervaring is dat vrijwel niemand het geheel overziet. Het afgelopen jaar hebben we ervaren dat deeloplossingen worden gezien als een totale oplossing omdat men de problemen op andere terreinen niet overziet. Op dit moment, november 2014, zijn er nog steeds geen oplossingen voor de financiering van een groot aantal plaatsen bij de landelijke voorzieningen van Fier. Daarnaast zijn er afspraken die vanuit het perspectief van bescherming, veiligheid en traceerbaarheid risicovol zijn en bovendien enorm veel bureaucratie c.q. administratieve lasten met zich meebrengen. Om toch nog voor 1 januari 2015 een en ander geregeld te hebben, leggen we twee oplossingsrichtingen voor.

Specialistische functies Fier onderbrengen bij ministerie van V&J - Fier werkt op het snijvlak van zorg en justitie: Fier biedt veiligheid en bescherming aan zeer ernstig bedreigde kinderen, jongeren en volwassenen met complexe problematiek. 80% Van de instroom bij de gespecialiseerde functies komt van buiten Friesland omdat behandeling in de eigen regio een te hoog veiligheidsrisico met zich meebrengt. De kern van de specialistische landelijke functies is het geïntegreerd bieden van (crisis)opvang en behandeling enerzijds en veiligheid en bescherming anderzijds.

Alle meiden van Zahir (eervraagstukken) worden gescreend door een gespecialiseerde eenheid van de politie en door het Stelsel Bewaken en Beveiligen van het OM. Ook voor andere cliëntgroepen werken we intensief samen met politie en OM. Verder plaatst het Openbaar Ministerie zelf ook cliënten die zeer ernstig worden bedreigd en in een speciaal beschermingsprogramma zijn ondergebracht. Een van onze kerncompetenties is het minimaliseren van traceerbaarheidsrisico's en het bieden van veiligheid en bescherming zonder kinderen, jongeren of volwassenen op te sluiten. De veelheid van opdrachtgevers, afsprakenkaders,

financieringsstromen en uitzonderingsregels voor de specialistische functies van Fier brengen aanzienlijke traceerbaarheidsrisico's met zich mee. Een oplossing voor dit probleem kan zijn om de budgetten, waar de specialistische functies van Fier mee gefinancierd worden, apart te nemen en onder te brengen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. De aard van het werk van Fier vraagt om eenvoudige en eenduidige afspraken met (bij voorkeur) zo weinig mogelijk opdrachtgevers.

Derdenrekening VNG - De derdenrekening van de VNG is eveneens een goede oplossing vanuit het perspectief van het terugdringen van veiligheidsrisico's, bureaucratie en administratieve lasten. Een deel van de budgetten wordt al gestort op de derdenrekening. Wij stellen voor om ook de overige budgetten die worden overgeheveld naar gemeenten op de derdenrekening te storten. Het betreft de AWBZ-budgetten voor minderjarigen en meerderjarigen en de jeugd-ggz budgetten.

De AWBZ-budgetten zijn onterecht over Nederland verdeeld. Het was de bedoeling dat deze budgetten terecht zouden komen bij de gemeenten die de voorzieningen moeten financieren. Nu zijn deze budgetten terecht gekomen bij de gemeente waar onze cliënten vandaan komen (naar die geen zorg hebben geleverd). Dit geldt ook voor de jeugd-ggz budgetten. Als deze 'foute' toedeling in de decembercirculaire wordt hersteld, komen deze budgetten in het gemeentefonds van Leeuwarden. Gemeente Leeuwarden heeft al eerder aangegeven dat haar voorkeur er naar uit gaat om de budgetten van Fier te storten op de derdenrekening van de VNG. Op deze manier is het ook mogelijk om een eenduidig en helder financierings- en verantwoordingskader te scheppen waarbij traceerbaarheidsrisico's tot een minimum worden beperkt. Voor Fier gaat het om aanzienlijke budgetten. Echter, het gemiddelde budget per gemeente is beperkt waardoor er geen grote verschuivingen zullen plaatsvinden bij 'reparatie' van de toedeling van de budgetten.

Er zou voor gekozen kunnen worden om instellingen die veel cliënten van buiten de regio te laten werken met de constructie van de derdenrekening. De grens zou bijvoorbeeld gelegd kunnen worden bij 65% of hoger.

Afsluiter

Fier heeft de afgelopen anderhalf jaar onevenredig veel tijd en moeite gedaan om samen met de gemeente Leeuwarden, de VNG en VWS tot robuuste en duurzame oplossingen te komen voor de financiering van haar specialistische functies. Het feit dat er op 1 november nog steeds middelen kwijt zijn, er voor een substantieel deel van het budget nog steeds niets geregeld is en er geen eenduidige regelingen zijn voor het terugdringen van veiligheidsrisico's bij minderjarigen en meerderjarigen, geeft aan hoe weerbarstig en taai deze exercitie is. Zeker als dit afgezet wordt tegen de inspanningen van alle betrokken partijen. Wij benadrukken daarom nogmaals het belang van eenvoudige, eenduidige en heldere procedures, zeker voor meisjes en jonge vrouwen die zo ernstig worden bedreigd.

Bijlage 1 – Overzicht voor welke financieringsstromen wel / niet iets is geregeld i.h.k.v. de transitie

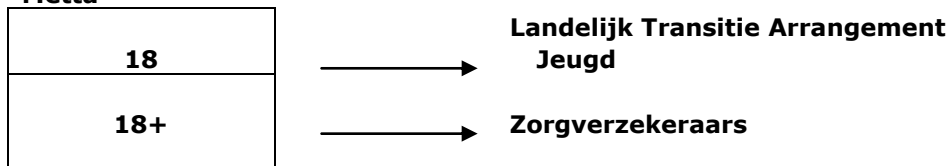
Asja

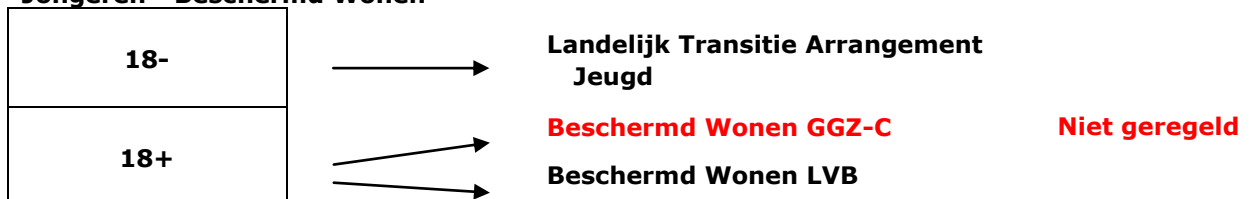
Zahir

Metta

Jongeren - Beschermd Wonen

Rena

